

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovijo, da pošiljanje ne preneha in da dobijo vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Nevarni rekruti.

Pred nekaj dnevi je vlada predložila poslanski zbornici načrt zakona, ki meri na to, da se avstro-ogrsko aktivna armada pomnoži za letnih 20.000 mož, češ, da je naša stalna armada v primeri z armadami drugih držav dosti premajhna.

Vlada se je poslužila posebne zvišnosti, da bi izposlovala to zvišanje armade. Sedanji brambni zakon je namreč določil za deset let število rekrutov, ki se jih sme vsako leto poklicati pod zastavo in to število se sme zvišati samo, če to dovoli dvetretjinska večina parlamenta.

Na tako večino ni misliti, da bi se dobila in zato je vlada zahtevala, ne da naj se ji dovoli vsako leto potrditi 20.000 rekrutov, ampak naj se ji dovoli, ohraniti za dobo treh let pod zastavo takoimenovane nadomestne rezerviste, ki po sedanjem zakonu služijo samo osem tednov. Ta usoda naj bi zadela prav tiste rezerviste, ki so sedaj v službi in imajo pravico zahtevati, da se jih konec novembra odslovi. Za tako premembo po vladnih nazorih ni

potrebna dvetretjinska večina, kar pa je seveda le sofizem prav banalne vrste.

Vladni načrt je naletel na Ogrskem na najhujši odpor, pa tudi v Cislitvanski rase nasprotstvo rapidno, čimbolj se namreč spoznava pomen vladne predloge. Na Ogrskem so kar začeli revoltirati, tako da je vlada morala razpravo o svojem načrtu odložiti.

Pri nas, kakor rečeno, rase odpor rapidno pri vseh strankah, katerim je res ljudska korist pri srcu. Vsenemci, ki so že večkrat pokazali, da imajo dober nos za popularne zadeve, so prvi napovedali temu načrtu boj in njim so sledile druge stranke. Pravzaprav so samo veleposestniki, Poljaki in — klerikalci brezpogojno za vladni načrt. Posebno se peha za vladni načrt dr. Kathrein.

Ta načrt zamore postati usodnega pomena za Körberjevo in Szellovo ministrstvo, kajti s krono se da govoriti o vsaki stvari, samo o zadevah armade se ne da z njo govoriti.

Szellov položaj je tak, da najbrž ne dobi v ogrskem parlamentu večine za ta predlog. Kossuthova stranka je napovedala temu načrtu najbrezobzirnejši boj in ga bode tudi brez posebnih težav dobojevala, saj simpatizira z njo celo — vladna stranka.

In približno tako je tudi v avstrijskem parlamentu. V taki obliki, kakor je predloženi načrt, gotovo ne bo sprejet, kajti z njim se poteptajo že pridobljene pravice rezervistov, za kar ne more glasovati nobena res ljudska stranka.

Sedaj se trudi Körberjeva vlada na vse načine, da bi se ta načrt odkazal pristojnemu odseku, ne da bi se vršilo običajno prvo branje. Uspeha ni več pričakovati, kajti ljudske stranke nečejo v to privoliti. Privolili so samo klerikalci. Vladi se pa mudi, in sicer zelo mudi, kajti na razpravo morajo po pravilniku priti pred tem načrtom še vsi nujni predlogi, kar lahko traja več tednov, a če se načrt ne reši še* tekom meseca novembra, postane brezpredmeten.

Koncem novembra se morajo namreč odsluviti tisti nadomestni rezervisti, katere hoče vlada ohraniti kar za tri leta v službi.

Odpor v dunajski in v peštanski zbornici je odločilne kroge poučil, da to pot ne bo lahko dobiti parlamentarnega odobrenja za zvišanje armade. Vsled tega se je v soboto ogrski domobranski minister Fejervary mudil na Dunaju, kjer je imel s Krieghammerjem in Welsersheimbom dolga posvetovanja, kako bi se načrt modificiral tako, da bi bilo dobiti zanj večino.

Vlada hoče — kakor se čuje — modificirati svoj načrt samo v obliki, ne pa v bistvu in zlasti hoče doseči zvišanje armade, ne da bi za to dala kako kompenzacijo.

Razen nekaterih manjših strank je velika večina obeh parlamentov gotovo pripravljena dovoliti pomnožitev armade, če je ta že res potrebna, a vlada bi zato morala narodom olajšati breme militarizma na drug način, namreč s tem, da uvede dveletno aktivno službovanje namesto triletnega in da vendar že izvede davno obljubljeno reformo vojaškega kazenskega postopnika. Te zahteve gotovo niso pretirane, zlasti če se pomisli, da reprezentuje zvišanje armade okroglih sto milijonov kron novih bremen.

Prihodnji teden se začne ta vele pomembni boj. Rekruti, ki jih zahtevata obe vladi, niso nikomur tako nevarni kakor Szellovemu in Körberjevemu ministrstvu. Sicer se zopet grozi z razpustom parlamenta, z oktroiranjem novega pravilnika in celo novega volilnega reda ali te grožnje se več ne jemljejo tragično, ker se vendar prepogostokrat ponavljajo.

Na vsak način pa zasluži predstojajoči boj za rekrute, oziroma za zvišanje armade, največjo pozornost, ker postane od njega morda odvisna vsa notranja politična konstelacija, skoro gotovo pa usoda obeh ministrstev.

Ker je zvišanje armade vedno najbolj občutno za kmetijski stan, bomo

posvečevali posebno pozornost postopanju klerikalcev v tej zadevi.

v Ljubljani, 3. novembra.

Nova koalicija?

Pomnožitev armade dela, kakor poročajo razni listi, kroni mnogo skrbi. Da se dobi potrebna večina, je neki ministrski predsednik Körber naprosil voditelje poljskega kluba, naj skušajo Čehe in Nemce pridobiti za novo koalicijo, v kateri naj bi bili Čehi, Poljaki, nemški liberalci in nacionalci. Mogoče je že, da je na tem nekaj resnice, saj je celo Madeyski, nekdanji minister Windischgraetz-Plenerjeve koalicije, te dni z raznimi parlamentarci mnogo konferiral in bil tudi pri cesarju v avdijenci. Sodeč po nemških listih, ni prav verjetno, da se to posreči. Če bi se pa koalicija sestavila, bi odstopili vsi ministri razen Körberja, Rezka in Pičeta in bi na njih mesta stopili dva zastopnika Čehov, dva zastopnika Nemcev in dva zastopnika Poljakov. Varšavsko »Slovo« pravi, da bi bili to dr. Derschatta, dr. Bärnreither, dr. Kramář, Kaftan, Bobrzyński in Milewski ali Madeyski.

Sekcijski šef in njegov minister.

»Právnícké Rozhledy« so prijavile pod gorenjim naslovom veleznimiv članek, ki se nanaša na stališče začasnega voditelja justičnega ministrstva Körberja in na sekcijskega šefa v justičnem ministrstvu Kleina. Ko je Körber prevzel vodstvo justičnega ministrstva, mu je Klein predstavil uradništvo. Kleinov odgovor in ministrov odgovor je pokazal načelno nasprotje med tema dvema možema. Klein je odkrito pojasnil svoje nazore, za katerih uresničenje se s svojega vplivnega mesta že dolgo časa trudi. Klein je v nasprotju s svojim nemškim vzorom, v civilnem postopniku je dal civilnemu sodniku tako omnipotenco, da ga podobnega ne pozna nobena kulturna država. Mogočne in neodvisne pa hoče imeti Klein sodnike samo proti strankam in advokatom, nikakor pa noče, da bi bili neodvisni od države in

LISTEK.

O današnjih ženi.

(Predavanje gđ. Zofke Kvedrove v „Slovenskem ženskem društvu“.)

Aktualnost ženske emancipacije je danes tako velika, da imajo skoro vsi veliki tuji časniki razun posebnih rubrik za to še tudi obširne priloge, ki se s tem vprašanjem pečajo. Zanimanje za ženski preporod se je razširilo po vseh kulturnih zemljah in tudi pri nas Slovencih se je začelo gibati na tem polju. Najlepši dokaz je pač naše žensko društvo; dokaz je dejstvo, da so si začele ženske tudi pri nas osvajati razna mesta po pisarnah in komptoirih, da se je v naših družinah ukoreninil vendar že nekoliko drugačen nazor o ženski vzgoji, kakor je vladal še pred kratkimi leti. Dekleta se ne odgajajo več tako izključno za dom, kakor so se, pošiljajo se v razne kurze, dovoljava se jim vsaj skromna udeležba na duševnem življenju kulturnega sveta. Žal, da se dogaja to še v zelo skromni meri, da smo, kar se tiče ženske vzgoje, v glavnem še vedno tam, kakor smo bili

pred desetletji. Naša dekleta se vzgajajo povprek še vedno tako, kakor so bile vzgojene njihove matere in pramatere. V družinah je zavel pač tuintam svežejši duh, močje so postali naprednejši, žene sō šle z njimi in tako je tudi za otroke odpalo par drobtin — v šolah, v šolski vzgoji pa je naše občinstvo prav tam, kjer je bilo. Ne govorim o naši višji dekliški šoli, ta je namenjena skoro izključno le za hčere boljših rodbin in onih, ki stanujejo v Ljubljani, masa pa po kmetih je odkazana še vedno na samostanske inštitute.

In o teh bi rada spregovorila nekoliko več besed.

Trgovec na kmetih, uradnik, učitelj, sploh vsak inteligentnejši rodbinski oče bo gledal, da dobe njegove hčere boljše šolsko naobrazbo, kakor jo morejo dobiti doma, v domači vasi ali trgu. Sorodnikov v mestu nima, niti znancev, situiran navadno ni tako sijajno, da bi mogel dobiti svoji hčeri stanovanje in zavetje v boljši in zanesljivi rodbini v mestu, navadnim gospodinjam, ki so skoro povprek brez posebne naobrazbe in omike, jo pa tudi težko zaupa, tako mu ne preostaja drugega kakor samostan. V uršulinskih in-

ternatih v Ljubljani in Škofji Loki so večina vse gojenke hčere takih trgovcev, učiteljev in uradnikov po kmetih. Oče je navadno naprednjak, rad bi svojo hčer dal v druge roke, kakor samostanske, ali ne ve kam, niti nima potrebnih sredstev; žena, ki je bila navadno tudi v samostanu vzgojena, prigovarja in sili in tako pride hčerka v samostan v odgojo. Ta odgoja je povsem napačna. Hčerka naj se odgoji za svet in za življenje, njene učiteljice pa, redovnice, tega sveta in življenja prav nič ne poznajo. Navadno so same kakor mlade 10 letne gojenke prišle v samostan in potem sploh ostale tam in stopile v red, tako da nimajo o zunanjem življenju v svetu niti pojma. Ako tudi bi proti samostanskim internatom ne govorilo ničesar drugega, bi vendar že to dejstvo samo na sebi zadostovalo, da se obsodijo in da se popolnoma uvidi njih neopravičenost in brezkoristnost, — da škoda — njihovega vzgojevalnega sistema. Ali to dejstvo ni edino. Vzgoja v samostanih temelji glavno na pretiranem, da, napačnem religioznem čustvu. Otroci se gonijo od molitve do molitve, njihov naravni religiozni čut, ki so ga prinesli že iz doma, se jim užiga in z vsemi sredstvi

podpihuje v neprirodno in nezdravo ekstazo, v nestrpen fanatizem. Da take pretirane vsakdanje molitve, pobožnosti in tisti večni opomini, ki se kar cede neprirojene, skrajno pretirane svetosti, ne morejo vplivati ugodno na duh, na fantazijo in duševni razvitek gojenk, je jasno. Slovenci ne potrebujemo pol norih svetnic, ampak pametnih, zdravih in jedrih deklet na duhu in telesu, ki naj bodo upoln temelj naših prihodnjih generacij. — Kako je pa zdaj v tem pogledu pri nas, si vsak pameten človek lahko sam pové. Gotovo je že vsaka in vsak izmed vas imel enkrat srečo spoznati tako samostansko gojenko v tistem velikem trenotku, ko je še gorka stopila iz samostanskih vrat. Če je ni smatral takrat za najneumnejšo gos, mu čestitam, — naletel je že na izjemo, ki se dogaja le parkrat v stoletju. Gojenke same pozneje čez leto dobrodušno priznavajo, da so bile na cilju svoje samostanske vzgoje in omike dobre pa tudi pametne kakor ovce. Vsaka prihaja s kakimi svetinjami na pisanih trakovih okrog vratu domov, ne pogleda nobenemu človeku v oči, je pa pri tem domišljava in naduta, da je strah. Vrh tega je pa tudi v narodnostnem oziru za

od vlade. Sicer se ni upal omejiti po osnovnih zakonih z jamčenjo neodvisnosti sodnikov, a dobil je drugih pomočnikov, da pospešuje svojo justično politiko. Svoj kredo je Klein obrazložil v brošuri »Zeit und Geistesströmungen« in ga dne 19. okt. ko je uradništvo predstavil Körberju, ponovil. Klein hoče justico postaviti v službo državne uprave, češ, da imata obe isti smoter in se sploh ne dasta ločiti. Körber je sicer razvil ravno nasprotno nazore, ali Körber ni mož, ki bi mogel in znal narediti konec Kleinovi justični politiki. V to bi bilo treba kongenialne glave in energične roke in zato bo Klein tudi naprej delal v justičnem ministrstvu, kar bo hotel, gospodar ne bo minister, nego sek. šef Klein in lahko bo še naprej spodkopaval neodvisnost sodnikov in uničeval advokate, s čimur se najbolje približa svojemu idealu: da bodi justica podrejena državni upravi in služi njenim namenom.

Avstrija in Nemčija.

Naslednik kneza Eulenburga je postal grof Karol Wedell, doslej nemški poslanik v Rimu. Wedell je bil svoj čas vojaški atašee na Dunaju. Čaka ga težavna naloga: poravnati nasprotje, ki je nastalo med nadvojvodo Frantom Ferdinandom in nemškim prestolonaslednikom. Sicer se je iz Berolina z velikim ogorčenjem demetirala vest, da je med avstrijskim in med nemškim prestolonaslednikom pri vojaških vajah na Ogrskem prišlo do velikega prepira, a razni ugledni listi vendar trde, da se je res primeril ta konflikt in da sta se prestolonaslednika razšla kot nasprotnika.

Nova angleška vojna.

Še ni v Južni Afriki vse v redu in že so Angleži zapleteni v novo vojno in sicer v Vzhodni Afriki. Mogoče pa je, da bodeta zapleteni tudi Francija in Italija. L. 1884. so si namreč Angleška, Francija, Italija in Abesinija razdelile protektorat nad somalskimi deželami. »Blazni Mullah«, fanatični Mohamedanec, je že pred več leti začel puntati ljudstva, ki stoje pod angleškim protektoratom. Angleži so ga sicer lani porazili, a letos se je Mullah zopet dvignil in premagal dosti močnejšo angleško vojsko. To je silno povzdignilo njegov ugled pri vseh rodovih in začelo se je gibanje, ki more provzročiti težave tudi Franciji in Italiji, ako Angleži »blaznega Mullah« kmalu ne pokore.

Najnovejše politične vesti.

Obstrukcija v ogrskem državnem zboru je neizogibna, ako se vladi ne bo posrečilo pomiriti opozicije. — Reforme v Stari Srbiji. Sultan je sprejel v avdijenci srbskega poslanika Gruica ter mu obljubil, da bo vpošteval srbske predloge glede reform v Stari Srbiji. — Rumunski kralj Karol je prišel v soboto na obisk k bolgarskemu knezu. Spremljala sta ga ministra Sturza in Bratiano. — Načelniki klubov bodo imeli splošno konferenco glede vojne predloge takoj po zaključeni debati o go-

dolgo časa pokvarjena, nemščina ji je odbran jezik in svoje ljubezni do nje se odvadi šele čez leta ali pa nikoli. — Tako so vam odgojena skoro vsa dekleta iz inteligentnih krogov po kmetih in le zdravemu fondu našega ljudstva se je zahvaliti, da jim tekom časa ta samostanska vzgoja kolikor toliko odleti. Žalibog, da se popolnoma skoro nikdar ne oprostje vpliva take vzgoje. Nekaj jim vedno ostane, kar je čisto umevno. Zato imajo klerikalci pri ženah tudi inteligentnejših krogov tako močno zaslombo. Samostanska vzgoja jim je ostala vendar kolikor toliko v krvi in zato se navadno le redko pripeti, da tudi ženska odločno nastopa proti klerikalizmu in nazadnjaštvu. Kako težavno pa je za naprednega, svobodoumnejšega moža, ako ima ženo, ki ga vedno zadržuje, miri in odvrača od dela za napredek in prosveto! Kako nesrečen tak zakon, kjer ima duhovnik večji vpliv kakor mož! Nezaupanje in prepripi so naravna posledica takega razmerja. Marsikak mož se ne udeležuje političnega in sploh nobenega javnega delovanja, molči proti svojemu prepričanju samo zaradi ljubelega miru v družini. In končno tudi najagilnejši, najbolj energičen mož bridko občuti pomanjkanje razumevanja pri ženi, ali celo njen odpor. (Dalje prih.)

voru ministrskega predsednika. — Luegerjeva svoboda. Zoper dunajske volilne imenike pri predstojajočih deželno-zbornih volitvah je bilo podanih 17.739 reklamacij. Namestništvo je dosedaj odredilo, da se mora 6981 volilcev vpisati v imenik, 2195 Luegerjevih volilcev pa iz istega izbrisati. — Vmeščenjen rektorja na vseučilišču v Inomostu je imelo pangermanski značaj. Italijanski dijaki so izostali, nemški pa so sprejeli rektorja s »Heil«-klici ter z odpetjem »Wacht am Rhein« — Umrl je bivši zadrski župan, deželni poslanec Nik. vitez Trigari. — Carova nervoznost. Znani živčni zdravnik dr. Merzejewski je poklican k caru v Livadijo. — Koreanska cesarica — favoritinja. Koreanski cesar je povzdignil eno svojih favoritinj za cesarico.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Imenovanje »kancelarparagrafa« je povzelo iz nemškega jezika. Nemci so v času Bismarckovega boja nastopili proti zlorabi vere in sprejeli v kazenski zakon (§ 130 a nemškega kaz. zakona) določbo: »Duhovnik ali kateri drugi verski služabnik, ki pri izvrševanju svojega poklica ali povoda izvrševanja istega javno pred ljudmi ali v cerkvi ali na kakem drugem, verskim opravilom posvečenem kraju na javnem miru nevaren način razpravlja o državnih zadevah, se kaznuje z ječo do dveh let«.

Podobno se glasi tudi določba ogrskega kancelarparagrafa.

Taka določba nikakor ne zadostuje. Ako se kdaj sklene pri nas tak zakon, mora sploh zagotoviti, da se vera ne zlorabi.

Že proti temu bi se morali izreči, da bi bila duhovniška agitacija samo tedaj prepovedana, če je nevarna javnemu miru. Kadar izvršuje duhovnik svoj poklic, se sploh nima baviti z javnimi zadevami. Kot državljani ima seveda iste pravice, kakor vsak drugi, ali kakor se sodnik ali orožnik, kadar je v službi, ne sme baviti z drugimi nego s svojimi službenimi zadevami, tako tudi duhovnika, kadar je v službi, javne zadeve čisto nič ne brigajo. Vera nima s politiko ničesar opraviti in zato bi moral kancelarparagraf določiti: da se duhovnik, kadar je v službi, sploh ne sme baviti z javnimi zadevami.

Nemški in ogrski kancelarparagraf kaznujeta samo zlorabo prižnice ali Nemci in Madjari so že spoznali, da s tem ni dosti pomagano. Vsak duhovnik, zlasti pa katoliški, ima še boljše sredstva, da svojo religiozno službo in vero zlorablja. Zlasti koder je masa ljudstva tako zabita, kakor na primer pri nas, nima nobenih težav.

Predvsem bi se moralo prepovedati, da škofje s pastirskimi listi ne zlorabljuje vere. Pastirski listi bi morali biti verske vsebine, obsegati bi smeli samo pouk o kristijanskih resnicah, ali na to škofje že davno več ne mislijo. Pastirskilisti so danes glavno sredstvo, da se pod plaščem vere vpliva v smislu klerikalizma na javne zadeve. Kako daleč segajo škofje časih v teh pastirskih listih, to vemo zlasti pri nas na Kranjskem, kako je ljubljanski škof v nekem svojem pastirskem listu napadal celo cesarja Jožefa II. Pri tem seveda moramo uvaževati, da velja tudi v Kranjski znani ruski pregovor: »car daleko, Bog visoko«. Ko bi škof v kaki drugi deželi uganjal take nerodnosti, kakor jih uganja ljubljanski škof, bi bil že davno odstavljen.

Politična agitacija potom pastirskih listov je ravno taka zloraba vere, kakor izsilovanje s pomočjo Najsvetejšega. Med znanim kaplanom iz Mirne peči, ki je grozil, da liberalcem na smrtni postelji namesto zadnje popotnice nalači šmira v usta in med škofom, ki piše v pastirskem listu, da odpade od Kristusa kralja, kdor ne voli ožlindranega dr. Šusteršiča, ni v bistvu nobenega razločka.

Najhujša zloraba vere se godi v spovednicah.

Spoved, to je pripoznanje storjenih grehov in njih odpuščenje, je po svojem postanku in po svojim namenih strogo verska uredba. Ta verski značaj je tudi imela v starokristijanskih časih, do kler se je ni polastil klerikalizem in jo začel zlorabljati za zatiranje vesti in za svoj politični vpliv.

Dandanes se v spovednicah razpravlja o tisočih najbolj zamotanih pravnih in političnih zadevah. Že stara reč je, da vplivajo duhovniki v spovednici, kako naj ljudje izpovedo pri raznih procesih — da tudi zunaj spovednice uče ljudi, kako naj po krivem prisegajo, to je pokazala goška aféra — in da v spovednici tudi glede volitev vplivajo in ščujejo, zlasti

moške in otroke, to je tudi znano, tako da ni treba govoriti o tem. (Dalje prih.)

Dnevne vesti

V Ljubljani, 3. novembra.

— **Občinski svet** ima jutri v tork ob petih pop. sejo. Med drugim so na dnevnem redu poročila o obnovitvi stalnega mestnega zdravstvenega sveta; o volitvi predsednika in 6 zastopnikov v kuratorij višje deklinške šole; o opustitvi služnosti prirejanja na »Kernu« led za mestne ledenice; o dopisu deželne vlade glede povišanja ukovine za otroke, ki ne stanujejo v Ljubljani; o poskusu poravnave s hišno posestnico Josipino Selanovo glede opustitve Starinarske steze; o prošnji nekaterih posestnikov na Privozu, v Sredini in na Prulah, da bi se ondi napravili cestni kanali; o magistratovem nasvetu v zadevi nakupa dežnih plaščev za mestne policijske stražnike; o dopisu uredništva »Internationales illustriertes Reisealbum« v zadevi inseratov v reklamne namene; o dopisu deželne vlade v zadevi nameravane publikacije deželnega zdravstvenega sveta o zdravstvenih razmerah v letih 1891—1901; o dopisu deželne vlade, v katerem se mestna občina vabi, da bi ustanovila posebno ustanovo za obisk pomorske akademije na Reki; o prizivu hišnega posestnika dr. Frana Počka glede prezidave njegove hiše v Streljskih ulicah; o napravi nekaterih hodnikov v mestu; o kolavdaciji kanalov v Cegnarjevih, Zalokarjevih in Bohoričevih ulicah; o drugi kolavdaciji »Mestnega doma«; o delovanju prostovoljnega gasilnega društva ljubljanskega v III. četrtletju; o prošnji hišnega posestnika Antona Vrhovca za podelitev meščanstva; o prošnji neke hišne posestnice v zadevi odplačila 3% posojila.

— **Oficijalne izjave političnih strank** so bile, kakor povsod drugod, doslej tudi pri nas vedno pisane v dostojnem tonu. Vzlic vsemu političnemu nasprotju med strankami vendar nismo še doživeli, da bi bila kaka oficialna izjava podla. Zdaj je pa vredni načelnik duhovniške stranke vpeljal novo modo. V »Slovencu« je »vodstvo katoliško-narodne stranke« po podpisnem svojem načelniku dr. Šusteršiču obelodanilo oficialni poziv za prispevke za ljudski sklad, v katerem oficialnem spisu čitamo: »Gre se za osvoboditev ljudstva od jarma liberalno kapitalistične klike, ki ne pozna drugega boga, nego svoj žep, in ki še z drznim čelom žali in zaničuje, kar je nad vse vzvišeno, našo sveto katoliško vero«. To stoji doslovno v oficialni izjavi duhovniške stranke. In tako se upa pisati tisti dr. Ivan Šusteršič, ki ima po izreku vseh sodnih instanc in državnega zbora od žlindre umazane roke, tisti dr. Šusteršič, ki je ustanovil katoliško gospodarsko organizacijo, da mu služi kot molzna krava, ker bi sicer moral beračiti ali še vedno delati umazane dolgove, kakor v polpreteklih časih. Pribijamo to dejstvo, a klerikalci naj si nikar ne domišljajo, da se čutimo žaljene. Ti subjekti, ki so zbrani v vodstvu klerikalne stranke, ne dosežejo niti našega zaničevanja.

— **Volitve na Štajerskem.** Piše se nam s Štajerskega: Pri nas je zavladala anarhija. Korošec se je drznil proglasiti svojo kandidacijo in narodno vodstvo k temu molči. »Narodni volilni odbor« je v zadnji »Domovini« proglasil svoje kandidate, glede ljutomersko-gorenje radgonskega okraja pa pravi, da ni oficialne kandidata in da se odločitev prepušča volilcem. Zakaj pa se v drugih okrajih ne prepušča odločitev volilcem, saj volilci niso povsod zadovoljni s kandidati. Postopanje volilnega odbora je ravno tako škandalozno, kakor postopanje Korošcevo. V »Slovencu« se zdaj drznejše govoriti, da moramo Korošca voliti, ker je tudi nemškutarska stranka postavila kandidata. Na nemškutarskega kandidata bi se bil predvsem moral ozirati Korošec sam, ki pa tega ni storil. Pošteno in lojalno bi bilo, da je Korošec svojo kandidacijo javl volilnemu odboru in njemu prepustil odločitev. On pa je vzlic nemškutarski kandidaturi na svojo roko proglasil svojo

kandidacijo, porušil vsako disciplino — zdaj pa hoče, naj se zaradi njegove osebe, ozirajo volilci na Vračkoto! »Est modus in rebus«. S tem, da je volilni odbor izrekel, naj glasujemo, za kogar hočemo, smo dobili proste roke. Za Korošca ne bomo glasovali. Če se zgodi kaka nesreča, je bodo krivi duhovniki. Doslej smo duhovnikom v tem okraju vzlic obilnim njihovim grehom prizanašali. Sedaj so nam pokazali svoje pravo lice in naj bodo pripravljeni za posledice.

— Deželnozbornske volitve na Koroškem.

Duhovščina na Koroškem je razvila jako živahno agitacijo; tako kakor letos niso duhovniki še nikdar agitirali. Kakšen bo uspeh, je težko reči. Čuli smo koroškega rodoljuba, ki meni, da Slovenci prav gotovo ničesar ne pridobijo, morda da celo kaj izgube. To bi bilo pač jako žalostno. Kakor znano, so Slovenci imeli doslej tri poslance. Dr. Puppovac agitira za svojo volitev kolosalno. Seveda se mu včasih tudi slabo godi. V Wolfsbergu so ga nagnali z gnili jajci.

— Klerikalni švindeli.

Naznanili smo že v našem listu, da je razposlala bankerotna »Gospodarska zveza« pozive vsem klerikalnim posojilnicam, ki so v njeni zvezi, da naj iste dovolijo, da se tekoči računi, katere imajo sedaj z »Ljudsko posojilnico«, prenesejo na račun prvoimenovane. Ker so se temu nekatere poštene posojilnice iz lahko razumljivih razlogov uprle in nočejo posoditi svoje kože na milost in nemilost »Gospodarske zveze«, hočejo slednje rajše naznaniti svoj izstop iz te organizacije in se, da to deloma tudi že zgodilo. Razume se, da v takih slučajih tudi »Ljudska posojilnica« izterjuje svoje denarje pri istih posojilnicah, katerim ga je svoj čas pri ustanovitvi naložila, povsem brezobzirno. No, tega bi tej takozvani »osrednji blagajni« naših klerikalnih posojilnic niti ne zamerili, ko bi ista pri tem ne uganjala naravnost nečuvenga švindla. V rokah imamo namreč izvirno pismo »Ljudske posojilnice«, katero je ista pisala pred tremi tedni neki posojilnici, ki je svoj izstop iz »Gospodarske zveze« naznanila, s katerim pismom odpoveduje »Ljudsko posojilnico« omenjenemu zavodu ostanek posojila. Značilno pa, kako pri tem postopa »Ljudska posojilnica«, je naslednji pristavek na omenjenem pismu, katerega zaradi klasične slovenščine navedemo v nastopnem doslovno: »Opozorjamo Va tudi na nedavno izšli čirkular gospodarske zveze, s katerim naznanja, da prevzame po zahtevanju poljedelskega ministrstva z novim letom celi promet z posojilnicami.« Vprašamo, ali ni to več kot švindeli? Posojilnicam se tu laže, da zahteva poljedelsko ministrstvo nekaj, k čemur ni nikakor opravičeno. In če je želelo morebiti ministrstvo kakšno preosnovo denarne centralizacije klerikalne »Gospodarske zveze« tčkrat, ko se je šlo isti za znano podporo 15.000 kron, zakaj se piše sedaj posojilnicam, kakor bi kakšno ministrstvo zares priznavalo le »Gospodarsko zvezo« v Ljubljani, kakor bi nobene druge zveze na Slovenskem ne bilo itd.? Ali ne obstoji v Celju že nad 20 let naša dična »Zveza slovenskih posojilnic« in ali klerikalna »Gospodarska zveza« ne ve za obstanek tudi klerikalne »Centralne posojilnice v Gorici«, ki deluje tudi kot osrednja blagajnica na Goriškem? Z omenjenim lažnim pismom hoče delati tisti nemškutarski »Kastelitz«, ki je isto podpisal, menda po intencijah svojih kontodajalcev umazano reklamo za ožlindrano »Gospodarsko zvezo« ter begati poštene posojilnice po deželi, češ, le v »Gospodarski zvezi« je spas, kajti le ona je priznana in druga nobena. Pribili smo to dejstvo, da naše poštene posojilnice izvedo, kakih sredstev se mora posluževati gnila klerikalna organizacija, da vsaj umetno vzdržuje svojo na pesek zidano stavbo, ki se utegne porušiti, prej nego se pričakuje.

— Izgubljena ovca Šusteršičeve črede.

V »Soči« čitamo: Na Dol. Otlico je bil prišel eden izmed kranjskih romarjev na Sv. Goro ves prestrašen. Zdihoval je: Bog, zahvaljen bodi, da sem prišel k ljudem; menil sem, da me volkovi ali medvedje pojedjo. Ko so ga spráševali, odkod pride, je povedal, da je doma iz Iga pri Ljubljani. Kako je zašel na Dol-Otlico, je pa pripovedoval tako-le:

»Gaspud« so oznanili v cerkvi, da bo šel »ceh« iz Ljubljane naravnost na grob kardinala. Ker je pa »ceh« zamudil, je šel pa »k nogam« na Sv. Goro. Ko je prišel gori, ni bilo več romarjev. Vprašali so ga, ali bi rad kaj jedel. Rekel je, da, ali ni imel več kot 11 vinarjev. Imel je s seboj še 3 gl., pa ker ni prišel »k andoht«, je pa dal za 3 maše, »da bo kaj vslišan na Sv. Gori«. Ko je vprašal za bližnjo pot, so mu jo pokazali, na kar je šel čez Trnovo, pa je zašel v osmrčeje in prišel na Dol-Otlico. Pravil je tudi, da je šel sam iz svojega rojstnega kraja, da ljudje tam nimajo prav radi »gaspuda«, ter da kar je mladih, da so sami liberalci. — Ker je šel z Otlice nekaj časa peš, nekaj časa pa »k nogam«, upamo, da je dospela ta izgubljena ovca še nazaj k Šusteršičevi čredi, h kateri spada.

— Shod v Skednju pri Trstu.

Politično društvo »Edinost« je priredilo včeraj popoldne v Skednju pri Trstu javen shod, na katerem se je zbralo kakih 2000 ljudi, med njimi 80% delavcev. Tik Skednja je Lloydov arsenal, so fužine, je Stabilimento tecnico in več drugih podjetij, kar pojasnjuje impozantno udeležbo delavcev. O političnem položaju je poročal posl. Spinčič. Opravičeval je združenje hrvatsko-slovenskega kluba s Šusteršičevim klubom s tem, da ta kluba vsak zase nista mogla ničesar doseči. Proti tozadevnim izvajanjem posl. Spinčiča čulo se je mnogo ostrih med klincev, kojih vsebina je bila: zakaj se niso združili vsi trije jugoslovanski klubi, na kar pa Spinčič ni reagiral niti z besedico. V ostalem ni Spinčič povedal nič posebnega. Kdor ga je kdaj slišal govoriti, pozna itak že ves njegov repertoar. O političnem položaju v Trstu in zlasti o šolskem vprašanju je govoril dr. Rybač, dekan Kompare pa je navdušeno govoril za slovensko bogoslužje, češ, Bog ni dal slovenskega bogoslužja ne škofom, ne kaplanom, ne dekanom, ampak narodu in narod naj vstane in zahteva nazaj to svojo pravico. Socialni demokratje so bili pismeno izrekli željo, naj se na shodu da beseda njihovemu govorniku Linhartu. Predsednik je Linhartu tudi dal besedo, a zborovalci, zlasti delavci so se temu uprli in so zahtevali, naj se Linhart odstrani. Linhart ni mogel govoriti na kar so socialni demokratje, katerih je bilo kakih 50, mirno odšli.

— Repertoire slovenskega gledališča.

Jutri, v torek, se ponavlja Björnsonova drama »Bankerot«, ki je dosegla pri premijeri največji in najlepši umetniški uspeh. Kritika obeh dnevnikov je bila o tej igri najlaskavejša. Drama »Bankerot« (Ein Fallissement) je prav sedaj tudi na repertoarju nemškega ljudskega gledališča na Dunaju. Drama študira sedaj glumo »Brez denarja«, veselo-igro »Zajčkove hčere« in dramo »Zazo«, opera pa »Cavallerio rusticano« in »Maričona«.

— **Slovensko gledališče.** V preteklih praznikih izpolnila je slovenska drama v polni meri svojo dolžnost. Poskrbela je namreč v treh predstavah občinstvu zabavo. Navzlic krasnemu vremenu bilo je v dveh predstavah poljudne žalostne igre »Mlinar in njegova hči« pa jedni reprizi, kakor znano, izvrstno uprizorjene »Pepelke« slovensko gledališče kar natičeno ljudstva. Sodba o »Pepelki« je znana. Da polni »Mlinar in njegova hči« leto za letom prostore našega Talijinega hrama, čudili se ne bomo, uvažuj, da nadaljuje mnogoštevilno na grobovih naših dragih ranjkih gneteče se občinstvo pobožno svoje premišljevanje, pričeto na pokopališču, v gledališču. Sicer ni v bistveni zvezi navedena nagrobna pobožnost z igro »Mlinar in njegova hči«. Potovanje na grobovih vrši se o vseh svetih, dočim se vrši igra v adventu in najvažnejši dogodki pa na svet večer. Toda oboje je zvezano po razmišljevanju na ničnost človeškega življenja. Toda s pesnikom se ne moremo skladati več v enaki meri glede njegovih nazorov o človeški družbi in njenem poklicu. Danes ne zdihujemo več toliko, kolikor sta pretarjala v naši igri Konrad in Marica. Nismo tako zapravljivi več, kakor stari mlinar, kateri hoče zakopati trdo prišedene novce v zemljo, da bi se jih ne veselila zaročenca. Junak naše dobe

utrjen mora biti v trudu in delu, zdihujejo si ne pridobi ne blagostanja ne neveste. Današnje dekle paje bolj praktično. Trdovraten oče pa ne obremeneva posestva s posojili ter ne zakopava več za to dobljenih novcev, zgolj radi tega, da bi oškodoval svojce, temveč naloži svoje denarje v domači hranilnici. Tudi Valentin bi imel danes dokaj sitnosti s policijo, kajti neljubo je isti, da bega ponočnjak ljudi ter straši po pokopališčih. Navzlic temu igra v celoti ni slaba. Dobro premišljeno stopnjeva dejanje z lepimi učinki. Kar je zastarelega na njej, zlasti vsi strašilni prizori, utemeljeni so vsi v duševnem položaju v usodo zapletenih dotičnikov. G. Danilo kot Konrad znan je občinstvu že 23 let. Igra ga po predpisu sentimentalno, zdihuje in se roti, pa se hujuje nad drugimi z živahno vneto. Isto velja o gospodični Ruckovi kot Marici, dasi je vidno, kako jo skeló te navidezne vezi, katerih se tako impulsivno dekle lahko otrese, če ni jetično že z 21 leti, kakor v igri Marica. Neizprosnega mlinarja izboljšal je g. Dobrovolny napram prednikom v tej ulogi. Uvidel je, da je treba v prvih treh činih mlinarja biti precej poveljujočim, razpolagajočim s trdno voljo, katerega nadušljivost še ne bo spravila tako kmalu v grob. Sestro njegovo, Maričino teto, obdala je gospa Danilova s precejšnjim humorjem, tako, da se je ugodno prikrila enakoličnost, vladajoča v ulogah Konrada, Marice in mlinarja. Dobro je karakteriziral grobokopa g. Lier. Igralci manjših ulog so zadostovali. Režija je poskrbela, da so se točno vrstili posamični čini igre drug za drugim. Pripomniti bi bilo le, naj se v bodoče, bodisi ta ali druga kmetška hiša opremi dostojno s potrebnim pohištvo. Če se ponaša mlinar z bogatim svojim pohištvo, je čudno, da je v njegovi sobi le dvoje bornih mizic z nekoliko stoli.

— Zaradi ravnateljstva pri kranjski hranilnici

se je vršil po smrti dr. Suppana tih, pa zelo živahen boj. V seji ravnateljstva dne 15. m. m. je bil izbran ravnatelj odvetnik in deželni poslanec dr. vitez Schoepl. Treba je samo še, da obč. zbor izvolitev potrdi, kar se gotovo zgodi.

— **Obesil** se je v petek dne 31. oktobra t. l. Kolarič Jernej, kovač in posestnik v Žabjeku pri Ptuj. Obešenec je že bolehal nekaj tednov, tožil o vednem glavobolu ter je izvršil ta grozni čin gotovo v duševni zmedenosti. Omenjenega dne bil je sam doma, žena je šla v Ptuj, ko pride domov, najde moža v sobi obešenega.

— Za slovensko poroto v Trstu

je že več slovenskih občin poslalo peticije pravosodnemu ministru. Posl. Spinčič je v tej zadevi vložil obširno interpelacijo. Slovenska zahteva je pravno tako utemeljena, da bi jo moglo ministrstvo odbiti samo če bi prezirala zakon in pravico ter se ravnala zgolj po političnih ozirih na Italijane.

— Lahonska ošabnost.

V zadnji seji okrajnega šolskega sveta pazinskega je novi gimn. ravnatelj g. Kos govoril — tako vsaj trde laški listi — v slovenskem jeziku. Navzočni štirje laški člani so zahtevali, naj govori ravnatelj Kos italijanski in ker se to ni zgodilo, so v znamenju protesta zapustili sejo. — Tako delajo Lahi vedno. Pazinski okraj je skoro izključno hrvaški, a Lahi so tako ošabni in prepotentni, da celo tu zahtevajo, naj se jim pokorava večina. Nismo šovinisti, ali koder Lahi ali Nemci tako postopajo, tam je prav, če se klin odbija s klinom. Nekoliko več ošabnosti na svoje slovenstvo in nekoliko več šovinizma bi Slovenecem itak ne škodilo.

— Burski častnik — tat.

Dne 20. m. m. je prišel v gostilno Frančiške Klančarjeve v Velikih Laščah neki 30 do 40 let star tujec, ki je pripovedoval, da je burski častnik in da pojde zopet v Afriko, kjer ima še veliko denarja iztirjati. Rekel je tudi, da je Ljubljancin in da ima v Ljubljani precejšnje premoženje. Tujec je stanoval v gostilni do 22. m. m. Navedenega dne zjutraj je odšel in se ni več vrnil, dasi je rekel, da pride opoldne nazaj. Dne 28. m. m. je opazila dekla Ivana Zakrajšek, da ji je burski častnik pobral iz kovčega, kateri je bil v sobi, kjer je on spal, 14 kron 60 vin, zlat prstan in kolajno z verižico.

— **Pretep na klavnici.** Mesarska pomočnika Ivan Novljan in Vinko Podlesnik sta se v soboto popoldne pri delu v klavnici sprla, ker se slednji ni hotel prvemu umakniti. Novljan je udaril Podlesnika s tako silo, da se je ta takoj zgrudil in nezavesten obležal. Na tleh ga je še Novljan s črevlji suval v hrbet in ga tako telesno poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico. Novljana je policija aretovala.

— Z burkljami v kavarno

je prišla v soboto zvečer neka mati iskat svojega sina in svojo hčer. Dobila ju je res v kavarni in ju zapodila ven. Zunaj ju je z burkljami lovila in sina tudi parkrat udarila, dokler ni zbežal domov. Na upitje so pritekli ljudje iz gostiln in kavaren in se smejali skrbni materi, ki je otroka z burkljami podila domov.

— **Povozil** je včeraj na cesti proti Št. Vidu neki kolesar Lovrenca Porento, hišnega posestnika v Podgori. Porentova žena je kolesarja prišla, a ta jo je udaril po roki, da jo je ranil. Kolesarju so odvzeli potem kolo, ker ni hotel pokazati številke, katero je takoj vzel s kolesa, ko se je pripetila nezgoda.

— **Opeharila** je bivša hišna oskrbnica U. K. na Jurčičevem trgu služkinjo Ano Rojkovo v Kladeznih ulicah za 26 K. Izvabila je ta denar od nje za pohištvo, katero pa je bila že drugi osebi prodala.

— **Lonec svinjske masti** je ukradel v petek zvečer neznan tat posestniku in gostilničarju Andreju Terškemu na Zaloški cesti.

— **Redka prikazen.** Na vrtu gospe Čuček ove v Florijanskih ulicah so se našle 2. novembra zrele maline.

— **V „Narodni kavarni“** se je našla v nedeljo zjutraj pri pospravljanju večja svota denarja. Dotični kateri jo je izgubil, naj se oglasi pri kavarnarju.

— **Najnovejše novice.** Za ozkotirno zobčasto železnico Lupogliano-Monte Maggiore-Opatija je dobil koncesijo veleposestnik G. Palestmann v Mladejevem na Češkem. — Dekliški licej se odpre 5. t. m. v Pulju.

— **Pretep med italijanskimi in nemškimi vseučiliščniki** je bil v petek v Inomostu. Dva dijaka sta nevarno ranjena. — Zid vojašnice se je podrli v Czenstochovu. Sedem oseb je ubitih, devet pa ranjenih. — Štrajk na ljubniški rudarski akademiji je končan ter se začne jutri zopet predavanja. — Zadeva Schalk-Wolf se bo završila še ta mesec pred sodiščem, ako je ne bo zopet Wolf zavlekel. — Veleizdajsko demonstracijo so uprizorili v Valenciji vojaški rezervisti. Klicali so: »Živela republika!« »Proč s kraljem!« — 150letnica loterije v Avstriji se je obhajala pretečene dni. — Za zgradbo stolpa sv. Marka v Benetkah in za popravo drugih spomenikov je dovoljena vladna podpora 2 milijona lir. — Da bi ušli vojaščini zbežalo je 11 plemenitih Tatarov na turško ladjo v Eupatoriji. Mejna straža je na ladjo streljala, ter ubila kapitana in 7 begunov.

— **Umrla** sta v Zagrebu dopisnik praških »Narodnih Listov« dr. Paču in ugledni odvetnik dr. Vergilij Devčič, brat ljubljanskega magistra farm. g. Devčiča. — V Zadru je umrl dolgoletni on dotni župan in deželni poslanec Nikolaj vitez Trigari, jeden voditelj italijanske stranke v Dalmaciji še izza časa Lapermove in Bajamontijeve vsegamogočnosti.

— **Preganjanje Slovakov.** Svetozar Hurban Vajansky, znani slovaški časnikar je zopet v sodni preiskavi zaradi ščuvanja proti madjarski narodnosti. Povodom vladnega ukaza, da se mora v vseh ljudskih šolah predvsem gledati na učenje madjarsčine, vsi drugi predmeti pa da so postranska stvar, je Hurban v svojem listu dejal, da s tem deca ponemni. Zaradi tega ga hočejo sedaj zapreti. Taka je madjarska justica.

— **Previden samomorilec.** Na Dunaju se je ustrelil zasebnik Avgust Majevski. Predno je šel v smrt, je naročil in plačal svoj lastni pogreb.

— **Habsburg in Liechtenstein.** Nadvojvodinja Elizabeta se zaroči s princem Ivanom Liechtensteinom. Nadvojvodinja je cesarjeva netjakinja, njen zaročenec pa je netjak tistega črnega princa Liechtensteina, ki skrbi zato, da so krščanski socialisti poslušno orodje klerikalizma.

— **Cesar Franc Jožef in Buri.** Horace Rumbold, bivši angleški poslanik na Dunaju, je obelodanil te dni razpravo, v kateri pojasnjuje, kako veliko hvalo je Angleška dolžna avstrijskemu cesarju Francu Jožefu glede vojne v Južni Afriki. Rumbold pravi, da je bil cesar od vsega začetka glede te vojne na strani

Angležev in da sta cesar Franc Jožef in saski kralj drugod (v Berlinu?) vplivala, da se nihče ni zaval za Bure. Tudi je dobil Rumbold uradni poziv, naj zahteva sodno preganjanje tistih karikatur, s katerimi se je žalila angleška kraljevska rodbina. Rumbold kot bivši angleški poslanik ve gotovo dobro, kako je mislil cesar o burski vojni, ali njegovo izvajanje, kakor da so tudi narodi avstrijski bili na strani Angležev, je napačno. Če je bilo srce cesarja Franca Jožefa na strani Chamberlaina, srca narodov so bila in so še na strani junaških Burov.

Društva.

— **Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo** je imelo v soboto ob 8. uri zjutraj v stolni cerkvi mašo za dušnico za svoje umrle člane. Maši, katero je bral društveni duhovnik gosp. profesor Gnezda, je prisostvovalo društvo en paze in polnoštevilno.

— **Damsko tekmovanje za dobitke.** Ker je ta del zabave v velikem orfeju — katerega priredi pevsko društvo »Slavec« prihodnjo nedeljo v vseh prostorih »Narodnega doma« — nekaj povsem novega za Ljubljano ter vlada v damskih krogih živahno zanimanje zato, podajamo tu nekoliko pojasnila o načinu, kako se bode to tekmovanje vršilo. Pristop k tekmovanju je mogoč vsaki dami, in sicer s tem, da deluje ista na pridobitev srečk, katere si je mogoče pridobiti ali potom razpečevanja ali lastnega nabavljenja. V prvem slučaju si lahko dame pridobijo dobitke brez vsakih stroškov. Srečke bode dobiti v vseh prostorih orfeja. Poleg treh dragocenih glavnih dobitkov bode cela vrsta postranskih dobitkov, tako da vsaka srečka, katera ne bode spadala k tekmovanju, zadene dobitke. Po končanem tekmovanju bode dame oddale vsaka svojo srečko za to določenemu odboru, kateri bode iste preštel in končno onim trem damam dobitke slovesno izročil, katere so si kot prva, druga in tretja priborile največ srečk. Pojasnilo o tekmovanju bode tudi na srečkah natisnjeno. Omeniti je še, da je to tekmovanje jako zabavno in živahno, zlasti ker se ga lahko vsaka dama udeleži in ni mogoče v naprej vedeti, katerim damam bodo pripadli glavni dobitki, tako da traja zanimanje uprav do zaključka tekmovanja; glavni trije dobitki bodo do nedelje v izložitvi trgovine g. Schwentnerja na ogled razstavljeni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. novembra. Te praznike so se odločilni krogi bavili samo s predlogi glede pomnoženja armade. Najprej je bil v soboto ministrski predsednik Körber pri cesarju, potem ogrski domobranski minister Fejervary. V soboto popoldne je bil pod cesarjevim predsedstvom kronski svet, katerega so se udeležili Goluchowski, Körber, Széll, šef generalnega štaba Beck, vojni minister Krieghammer in domobranska ministra Welsersheimb in Fejervary. Sklenjeno je bilo, umakniti predlogo zastran zvišanja armade in v četrtek ali v petek predložiti nov brambni zakon, s katerim se zahteva zvišanje armade samo za jedno leto.

Dunaj 3. novembra. Ministrski svet je sklenil predložiti še ta teden proračunski provizorij in sicer za tri mesece.

Praga 3. novembra. Včeraj je dr. Herold na shodu volilcev govoril o predstoječi jezikovni razpravi v poslanski zbornici. Izjavil je, da ta razprava ne pojasni položaja Čehi bodo čakali še dalje a zahtevajo zadoščenja za razveljavljenje jezikovnih naredeb.

Budimpešta 3. novembra. Jutri se začne razprava o proračunskem provizoriju. Pri ti razpravi se razjasni razmerje med vlado in med Kossuthovo stranko tako glede nagodbe, kakor glede pomnožitve armade.

Berolin 3. novembra. Poroča se, da se je princ Ernest Ludovik hessenski zaročil s črnogorsko princezino Ksenijo.

Narodno gospodarstvo.

— **Splosno kreditno društvo v Ljubljani** imelo je v mesecu oktobru 181.116 K 23 h prejemkov in 178.788 K 74 h izdatkov, torej skupno 359.904 K 97 h prometa.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 3. novembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	100 95
Skupni državni dolg v srebru	100 80
Avstrijska zlata renta	120 60
Avstrijska krona renta 4%	100 20
Ogrska zlata renta 4%	120 45
Ogrska krona renta 4%	97 60
Avstro-ogrsko bančne delnice	155 00
Kreditne delnice	672 50
London vista	239 05
Nemški državni bankovci za 100 mark	116 85
20 mark	23 40
50 frankov	19 06
Italijanski bankovci	95 15
Č. kr. cekini	11 33

Žitne cene v Budimpešti

dne 3. novembra 1902.

Termin.

Pšenica za april	50	7 38
Rž " april	50	6 46
Koruzna " maj	50	5 70
Oves " april	50	6 30

Efektiv.

Mirno.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 19.

Dr. pr. 1217

V torek, 4. novembra 1902.

Novost!

Novost!

Drugič na slovenskem odru:

Bankerot.

Igrokraz v štirih dejanjih. Spisal Björnsterne Björnson. Režiser Fran Lier.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri.

Prihodnja predstava bude v četrtek, 6. novembra. Pripravljata se operi „Maričon“ in „Cavalleria rusticana“.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3062 m. Srednji srčni tlak 756.0 mm.

Okt.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Povprečna v. 24 ur
31.	9. zvečer	735.9	9.3	sl. szahod	oblačno	0.0 mm.
1.	7. zjutraj	737.7	7.8	sl. jvzhod	pol. oblač.	0.0 mm.
	2. popol.	737.7	9.5	sr. jvzhod	oblačno	0.0 mm.
	9. zvečer	737.8	7.8	sl. jvzhod	oblačno	0.0 mm.
2.	7. zjutraj	737.6	6.1	sl. svzhod	oblačno	0.0 mm.
	2. popol.	737.7	12.4	sr. jug	skoro jas.	0.0 mm.
	9. zvečer	740.5	8.6	sl. szahod	del. oblač.	0.0 mm.
3.	7. zjutraj	741.9	4.8	sl. sever	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	741.2	9.9	sr. svzhod sk.	oblač.	0.0 mm.

Srednja temperatura petka, sobote in nedelje 84°, 84° in 90°, normale 74°, 71° in 69°.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Bogu Vsemogočnemu je dopadlo našega sina, oziroma brata in strica

Karola Ahazhizha

po dolgi, mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajočega, v starosti 38 let poklicati v boljše življenje.

Pogreb bo v torek, dne 4. novembra t. l. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu.

Sv. zadušne maše se bodo darovale v več cerkvah.

(2705)

Ljubljana, dne 3. novembra 1902

Žalujoči ostali.

Zmešane lase

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

Joe. Errath

(2519-8)

v Mokronogu na Dolenjskem.

4 pari čevljev

za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi zbitimi podplati, najnovejše oblike; dalje 1 par moških in en par ženskih modnih čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi 4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošilja se proti poštenu povzetju.

(2687-2)

Zaloga čevljev

Jungwirth

Krakov 5.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Odvetniška pisarna

dr. Fran Tekavčiča

nahaja se

(2668-2)

od 4. novembra t. l. naprej

v novi Pogačnik-ovi hiši

na Sodnijskem trgu v pritličju.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj, c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Stanovanja

obstoječa iz treh in petih sob ter kopalne sobe, dalje v pritličju sobe za pisarne, z vsemi pritliklinami se oddajo za februar, v Sodnijskih ulicah v hiši Fran Čudna v Ljubljani.

Poišče se v njegovi prodajnici na Mestnem trgu.

(2706-1)

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski liker

Ogreva in oživlja želodec in telo. Probuja tek in prebavo. Daje dobro spanje.

(415-215)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Gabrijel Piccoli,

lekar

dvorni založnik Nj. svet. papeža Leona XIII.

v Ljubljani.

Potrpujem prejem steklenic Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izbornu učinkujočo zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner

c. kr. davčni blagajnik

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

1507-10 a Karol grof Strasoldo.

P. n.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najljubše naznaniti, da sem s 1. novembrom t. l. izstopila kot dolgoletna voditeljica filijalke mödlingške tovarne za čevlje v Ljubljani ter prevzamem z 8. novembrom t. l.

zastopstvo tovarne za čevlje D. H. Pollak & Co.

Dunaj — Gradec — Wlaschin

v Prešernovih ulicah v g. Perlesovi hiši.

Prosim torej slavno občinstvo, da mi i nadalje blagohotno izkaže v isti meri kakor dosedaj svojo naklonjenost, to pa tembolj, ker bodem sedaj v stanu, postreči z res najboljšim in najsolidnejšim blagom, za kar mi je porok trdka, katere zastopstvo prevzamem.

Z najodličnejšim spoštovanjem

(2701-1)

Julija Stor.

Slaščičarna

Ljubljana

Kongresni trg 8.

R. Kirbisch

Ljubljana

Kongresni trg 8.

priporočam:

Fave di morti, vsesvetniške štruče, pinco, najfinejše pecivo k čaju, suhor (cvibak), različne vrste finega namiznega peciva, bonbone in posladkorjeno sadje, kompot, marmelade, likerje, desertna vina in spenjavino (Creme), čaj, rum in najfinejši francoski konjak.

Zunanja naročila se izvršijo točno.

(2613-5)

Stanovanje

z 2 sobama, predsobo in kuhinjo, odda se s 1. februarjem 1903 ali pa tudi s 1. decembrom letos.

Vpraša naj se v Florijanskih ulicah št. 23, II. nadstropje.

(2703-1)

Trgovskega pomočnika

za prodajalno s špecerijskim blagom in železnino, dobro izvežbanega v računstvu in knjigovodstvu, veččega slovenskega in nemškega jezika, zvestega v svojem poslu, držečega se hišnega reda, išče

(2684-2)

Tomo Tollazzi v Dol. Logatci.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž: Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 55 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregene, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane vane, Hab. Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Str.ža, Toplice, Kočevje ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prilod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 18 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Hab. Marijane vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregene, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mehor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 35 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. — Prilod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra.

(1)

Mlad

trgovski pomočnik

več špecerijske stroke ter nemškega in slovenskega jezika, želi primerne službe v Ljubljani.

(2658-3)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Trgovina

z mešanim blagom (2704-1)

dobro idoča, proda se takoj v Opatiji.

A. Spinčič, trgovec

Mihotiči, p. Franciči, postaja Matulje.

Stanovanje

v II. nadstropju s 5 sobami in pripadki odda se za 1. februarj 1903.

Vpraša naj se pri kamnoseku Vodeniku v Kolodvorskih ulicah.

(2702-1)

Stroj za obdelovanje lesa

(Fraismaschine mit selbstthätigen Vorschubwalzen), nadalje celotno strojno napravo za izdelovanje lesenih žebeljev za čevlje (Holzstiften), vse v dobrem stanu je za nizko ceno na prodaj pri

(2680-2)

Jlozjij Kanc-u

Gameljne, pošta Št. Vid pri Ljubljani.

Knjigovodja in korespodent

več popolnoma slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, pripraven za potovanje išče se. Prednost imajo ki so izvežbani v kožarski stroki.

Lastnoročno pisane ponudbe na kožarsko tovarno And. Jakil Rupa pošta Miren pri Gorici.

(2683-2)

Spreten, energičen prvi delavec oziroma

poslovodja

nemško in slovensko govoreč, se išče za večje stavbo ključavničarstvo za takojšen vstop.

Natančne ponudbe z navedenjem plače naj se pošiljajo pod „poslovodja“ upravnistvu »Slov. Naroda«.

(2-52-3)

Mlad trgovski pomočnik

sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom. Zmožen mora biti popolnoma v slovenskem in nemškem jeziku v govoru in pisavi ter dober prodajalec pri manufakturnem blagu. — Prednost ima oni, kateri takho takoj nastopi.

Istotam se sprejme tudi

učenec

(2699-2)

od 13-15 let star ter da ima veselje do trgovine. — Ponudbe naj se pošljejo na

Dragotina Klaunder-ja

trgovca

v Bohinjski Bistrici, Gorenjsko.

!! Redka prilika !!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

Mično pozlačena, 36 ur natanko idoča ankerura s sekundnim kazalcem, s 3letno garancijo; 1 eleg. double verižica za gospode, en pristen srebrni prstan, fino pozlačen s tirkis kamnom za gospode ali dame; 1 par pristno srebrnih uhanov, oba c. kr. puncirana; 1 ff nastavek za smokke z jantarem; 1 ff žepni nožek; 1 prekrasni portmoné; 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov 3/4 zlata; 1 prelepo žepno toaletno zrcalce z etuiem; 1 lepo žepno pisalno orodje; 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 držalo za pisma, za vsakogar primerno; 36 komadov japonsko-kitajskih čudežnih orakejskih vedeževalcev, ki vzbujajo veliko veselost in poleg tega še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane 1 gld. 80 kr. Odpošilja po poštenu povzetju ali če se denar prej pošlje.

(2673-2)

„Versandthaus“

Oh. Jungwirth

Krakov F/5.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.